ס"ג **וכיום נמי אע"ג דלא גבוה עשרה כיון דקביע הוי לאוהלא דלא גרע מקינופות.** והך מלתא שמעתא בפני עצמה היא כדאיתא בגמרא לקמן: **לילה הפנים.** פירש בסמוך כילה ואין עושין לה גג והיא סביבות המטה וגגה משופע כמו נקליטין: **ליהוי כקינופות.** וליפסלה אף בפחות מי': **לגבי קינופות לא קביעי.** לחשוב כמותה ליפסול אף בפחות מי': **לגבי לילה קביעי.** הלכך אינהו פסלי בי' לפילו ליח להו גג וכילה לא פסלה לפילו בי' כי ליח לה גג: **כר' יהודה.** לקמן מפרש בפרק היכן: **נוהגים היינו ישנים אחם המטה.** למטה לגבי סוכה אהל עראי הוא שמסלקין אותה ממקום למקום: **דלגבה עשויה.** לשכב על גבה ולא תמתיה להיות לו אהל הלכך לאו אם אהל עליה וטעמא לאו משום עראי הוא אלא לאו אהמה אהל: **אבל לילה דלאוכה עשויה.** ולאהל הלכך אם אהל עליה ואע"ג דעראי הוא לא מיפקע שמיה קמ"ל רבה דטעמא דרבי יהודה אמס כו': **מתני' הלה.** טרליי"ד בלע"ז: **קיסוס.** לי"ל בלע"ז והוא גלה בגפן: **פסולה.** שאין מסככין בממובד לאמר מר (דף יב.) בשפסף מגרגך ומיקבך בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר: **הרבה מהן.** ומבטלן ברוב: **או שקללן.** אף לאחר שסככה בהן ולא אמרינן בתלת עשייתה בפסול ופסולה: **זה הכלל כו'.** בגמרא [ע"ב] יליף לה: **ואין גידולו מן הארץ.** כגון עורות בהמה ואפילו לא מקבלי טומאה כגון שמחוסרין מלאכה: **גמ' ויסיב.** רב יוסף וקאמר הכי הא דתנן או שקללן אי אתה רשאי לסוכך בהן אלא בדבר שגידולו מן הארץ ולקמן אמר רב עלה נהי דאין לריך לחזור ולקוסרה כולה אבל לריך הוא לנענע קלת אותם שהוסככו בממובד לאחר קיימן דתהוי להו הך כעשייה דאי לא פסולה משום תעשה ולא מן העשוי [שם] דהכי משמע סוכות תעשה כשאתה עושה אותה תהא רואה לסוכה ולא מן העשוי בפסול שאינו רואי לסוכה ואתה מתקנו בתיקון מועט כי האי דמסכר לה בקלילה ולא הדר סתר לה ומיהו נעניע קרוב לסתירה הוא שמגביה כל אחד לבדו ומניחו וחוזר ומגביה את חבירו ומניחו: **אהדריהו רב יוסף נאפיה.** בכעס: **אכשורי מכשר.** בלא נעניע דקסבר קיימתא זו היא גמר עשייתה. והיכי דמי תעשה ולא מן העשוי כגון החוטט בגדיים לעשות לו סוכה [טו.] שהסיכוך היה מלוין ואינו נוגע בו לעשות שוס מעשה אלא פותח אחת מדפנותיו ונכנס לעומקו ונוטל העומרים ומשליך והסוכה נעשית מלילה דופנותיה וסככה אבל זה שקיבלן זהו מעשה שלה שנגמר בהכשר: **רמא תכלתא.** הטיל ליצית: **לפרזומא דאינשי ביתיה.** לטלית שאשתו לקסבר לילה זמן ליצית הוא ורלתה אותו (במדבר טו) פרט לכסות קומה [ב]אבל כסות לילה חייב והויא מלות עשה שלא הזמן גרמה ונשים חייבות: **תנאן.** לקיומות בכנפות הטלית חוט אחד כפול ד' ותוחבו בכנף ועודנו חוט ג' כופלו והרי הן שמנה כפליס ופוסק לשלין שלהן ונעשין שמנה חוטין ורב עמרס אכא ולא פסקן עד שעשה כל הגדילים וקשריהס ונמלאת עשוין בפסול דאין בה אלא חוט אחד ואחד לקמיה הו': **הטיל לג' קרנות נתנ אחת.** שעשה מרובע כפליס מרובין כשיעור שתי ליצית ותוחב רלשו אחד בכנף זה ורלשו אחר בכנף זה וכפף הרלשין על שהגיעו זה לזה לממלע מרובה: **מאי לאו קושר.** עשה הגדיל בזו ובזו ואחר כך פסק ממלעה ונעשו שתים ואע"פ שנעשו בפסול לכולה קודם שנפסקה חוט אחד הוא:

בעינן

ובית נמי אע"פ שאין גבוה עשרה כיון דקביע אוהלא הוא דלא גרע מקינופות ל"א אמרי לה אמר רב יהודה אמר שמואל [א]מותר לישן בכילת חתנים בסוכה לפי שאין לה גג אע"פ שגבוהה עשרה מיתיבי הישן בכילה בסוכה לא יצא ידי חובתו הכא במאי עסקינן בשיש לה גג ת"ש [ב]נקליטין שנים וקינופות ארבעה פירס על גבי קינופות פסולה על גבי נקליטין כשרה ובלבד שלא יהו נקליטין גבוהין מן המטה עשרה טפחים הא גבוהין מן המטה עשרה פסולה אע"פ שאין לה גג שאני נקליטין דקביעי אי קביעי ליהוי בקינופות לגבי קינופות לא קביעי לגבי כילה קביעי דרש רבה בר רב הונא מותר לישן בכילה אע"פ שיש לה גג אע"פ שגבוהה עשרה כמאן כר' יהודה דאמר [ג]לא אתי אהל עראי ומבטל אהל קבע דתנן [ג]א"ר יהודה נוהגין היינו לישן תחת המטה בפני הזקנים ולימא הלכה כרבי יהודה אי אמר הלכה כרבי יהודה הוה אמינא הני מילי מטה דלגבה עשויה אבל כילה דלתוכה עשויה אימא לא קמ"ל טעמא דרבי יהודה דלא אתי אהל עראי ומבטל אהל קבע לא שנא מטה ולא שנא כילה: **מתני'** [ג]הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס וסיכך על גבה פסולה [ד]ואם היה סיכוך הרבה מהן [ה]או שקצצן כשרה זה הכלל [כל] (ו) שהוא מקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ אין מסככין בו וכל דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ מסככין בו: **גמ'** יתיב רב יוסף קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר או שקצצן כשרה ואמר רב [ז]צריך לנענע אמר ליה רב הונא הא שמואל אמרה [ח]אהדרינהו רב יוסף לאפיה ואמר ליה אטו מי קאמינא לך דלא אמרה שמואל אמרה רב ואמרה שמואל אמר ליה רב הונא הכי קאמינא לך דשמואל אמרה ולא רב דרב אכשורי מכשר כי הא דרב עמרם חסידא [ט]רמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה תלאן ולא פסק ראשי חוטין שלהן לקמיה דרב חייא בר אשי אמר ליה הכי אמר רב מפסקן והן כשרין אלמא פסיקתן זו היא עשייתן הכא נמי קציצתן זו היא עשייתן וסבר שמואל לא אמרינן פסיקתן זו היא עשייתן והא תני שמואל משום ר' חייא הטיל לשני קרנות בבת אחת ואחר כך פסק ראשי חוטין שלהן כשרין מאי לאו שקושר ואח"כ פוסק [י]לא שפוסק ואח"כ קושר פוסק ואחר כך קושר מאי למימרא מהו דתימא

אי קביעי ליהוי בקינופות. מע"פ שזה יש לה גג וזה אין לה גג מ"מ לא חשיב גג כיון דאין גבוהין עשרה וכשיסס אית ביה מלא לריעותא דנקליטין אין לה גג וגבוה עשרה וקינופות יש לה גג (ו) ומין גבוהים י': **מותר** לישן בכילת חתנים בסוכה אע"פ שיש לה גג ואע"פ שגבוהה עשרה. אין הלכה כן לתמרינן בסוף פירקין (דף יט:) מצי למסמיה לרב יוסף דגבי כילת חתנים בסוכה אמר כמאן כר"מ דאמר מלמע דלא שרי אלא בלא גג ואמר בפרק היכן (לקמן דף כו.) רב שרא ליה לרב אחא בדלא למיגבי כילת חתנים בסוכה משום דקי כלומר דמבטיל פטור מן הסוכה משמע דהא לאו הכי אסור בשים לה גג או כאידך ליענא דשמואל בגבוה עשרה ומע"פ אמין לה גג:

דרב עמרם חסידא רמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה.

וכן רב יהודה פרק התכלת (מנחות דף מג.) דקסבר לילה זמן ליצית ולא מלות עשה שהזמן גרמה הוא ונשים חייבות בהנן בפרק התכלת (שם) דאמרי הכל חייבין בליצית נשים ועבדים וט"ם פוטר בנשים וכותיה ק"ל מדאחיק גמרא בריש פרק שני דזבחים (דף יח:) לאוקומי תנאי התם כולהו כר' שמעון דממעט בסות לילה ומדבי בסות קומה ועובדא דר' יהודה בר לילעאי פ' במה מדליקין (שבת ד' כה: ושם) שהיו תלמידיו מתנין ממנו בנפי בסותן דאמרינן ואינהו סבור גזרה משום בסות לילה ואיכא טעמא אחרינא פ' התכלת (מנחות מ:) ומדנקט התי טעמא שמע מינה דהוא עיקר ועוד בפרק במה מדליקין (שבת כז:) גבי התי דפריך דכי היכי דאמרי שאר בגדים לענין טומאה נרבי נמי לענין ליצית מאשר תכשה בה ומשני דההוא מיבעי לרבות בסות קומה ומייתי ברייתא דר"ש שמע מינה הכי הלכה ושתם ברייתא דפ"ק דקדושין (דף לד: ושם) גבי מלות עשה שהזמן גרמה דקתניא ליצית ועוד דרבנן דר"ש מוקי פרק התכלת (מנחות דף מג:) ולימתם לומו לכדתניא ולימתם וזכרתם לשה מלוה זו וזכור מלוה אחרת התלויה בה ואיזו זו קריאת שמע תלמוד קסבר קריאת שמע דאורייתא וקיימא לן דקריאת שמע דרבנן בפ' מי שמתו (ברכות דף כא.) ומיהו מזה אין רלוה להא דא יהודה דאמר ק"ש דרבנן ומשכחן דרמא תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה דפרק התכלת והוא דרים כאידך תנא דדרים וזכור מלוה אחרת ואיזו זו כלאים ועוד יש רלוה מפרק שני דברכות (דף יד:) דאמר רב יוסף כמה מעלית הא שמעתא דבמערבא (אמרי) לא [י] (אמר) מלות ליצית בלילה ומסיק דאתמולי הוו מתחלי וכיון דמתחלינן גמרינן מאמש מהא דלילה

א [טוש"ע או"ח סי' תרכו סעי' ג]:

סח ב מיי' פ"ה מהלכות סוכה הלכה כג סמג עשין מג טור ש"ע או"ח סי' תרכו סעיף ג:

סט ג מיי' שם הלכה יב סמג שם טוש"ע או"ח סי' תרכט סעיף יג:

ע ד מיי' וסמג שם טור ש"ע או"ח סי' תרכו סעיף ג:

עא ה מיי' שם טור ש"ע שם סעיף ב:

עב ו מיי' שם הלכה ג ד סמג שם טוש"ע או"ח סי' תרכט סעיף ג ד:

עג ז מיי' שם הלכה יב סמג שם טוש"ע או"ח סי' תרכו סעיף ב:

עד ח מיי' פ"ה מהלכות ליצית הלכה יד סמג עשין כו:

הגהות הב"ח

(ה) במשנה כל דבר שהוא מקבל טומאה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לפרזומא כו' אבל בסות לילה חייב. עי' בשער המלך פ"ג מהלכות ליצית:

מוסף רש"י

לא אתי אהל ארעי ומבטל אהל קבע. לסיר שם הסוכה מכאן להכיר שם הסוכה מכאן (לקמן נא:). **הדלה עליה.** הניח ופשט עליה כעין לליח שקורין טריי"ל (לעיל ט:). **ואת הקיסוס.** עצב המתפשט מלד ושרשיו כאילן ועיקרו כאילן וקורין לו לירל"ח ומתפשט ועולה על התומות (שם). **רמי תכלתא לפרזומי דאינשי ביתיה.** היה מטיל ליצית לנגד שתפשה בו **ומשמ** (מנחות מג.).

רבינו חננאל

ג) [דאין] בית נמי בדאית ביה י' טפחים למה לי למימר, אלא שמע מינה אפילו פחות [מ]י"ט טפחים כיון דקבוע אהלא הוא, דלא גרע מקינופות. לישנא אחרינא אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לישן בכילת חתנים בסוכה לפי שאין לה גג, ואע"פ שגבוה י' טפחים. מיתיבי הישן בכילת חתנים כר'. ואסיקנא נקליטין לגבי קינופות לא קביעי, נקליטין לגבי כילה קביעא. **דרש רבא בר רב הונא** מותר לישן בכילה בסוכה, ואע"פ שיש לה גג ואע"פ שגבוה י' טפחים. כמאן כר' יהודה דאמר נוהגין היינו שהיינו ישנים תחת המטה בסוכה כר'. קסבר לא אתו אהלי עראי ומבטלי אהלי קבע, לא שנא כילה ולא שנא מטה לא מבטלי סוכה. הדלה **עליה את הגפן ואת הדלעת כו'**. יתיב רב יוסף וקאמר הא דתנן או שקצצן כשרה, אמר רב עלה וצריך לנענע אחר שקצצן, כלומר צריך

ג) כ"י דלי"ל.

לעזי רש"י

טרלי"ד (טרייליי"ר). להגביה גפן על כלונסאות. איד"א (יידר"א). קיסוס (צמח מטפס).

רבינו חננאל (המשך)

מעשה לשם סוכה בסכך עצמה. אמר ליה רב הונא, שמואל אומר צריך לנענע אף על פי שחתכם, אבל רב מכשר אפילו בלא נענוע, אלא כיון שקצצו והוציאו מהותרת מחוברין דיו. כי הא דרב עמרם חסידא תלה ציצית בטלית בני ביתו, זה פי' בפרוזמא דאינשי ביתיה, ותלאם קודם שתחך ראשי החוטין וירדיד החוטין זה מזה, אתא לקמיה דרב חייא בר אשי אמר ליה הכי אמר רב מפסיק ראשי חוטין וכשירין. ש"מ מדקאמר רב גבי ציצית פסיקתן זו היא עשייתן, כך שמע מינה דגבי סוכה קצייצתן מן הקרקע של גפן ושל דלעת ושל קיסום היא עשייתן. **ואקשינן** על שמואל מיהא דתני ר' חייא, הטיל ציצית לשתי קרנות, והחוטין מתוחין מזה הקרן לזה הקרן כמחציות חוטין במסכת, ואחר כך פיסק באמצע ונתפזרו הקרנות כשירין, שנמצא בכל קרן ציצית כמצותן. הנה בפסיקה בלבד [כשרין], דלא בעינן מעשה אחר, אלא אמרינן זה מעשה הוא חשוב. **ודחינן** להההיא דתני ר' חייא, כגון שקישר ועשה מעשה אחר שפסק ביניהם. והא אתא לאשמעינן, מהו דתימא

בעינן